

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Περίληψη εγκεκριμένου από την Ε.Ε. προγράμματος της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, με τίτλο:

“Protecting infants and toddlers from domestic violence: Development of a diagnostic protocol for infant and toddler abuse and neglect and its implementation to the public health system”

Η προστασία των βρεφών και των νηπίων από την ενδοοικογενειακή βία αποτελεί προτεύον ευρωπαϊκό ζήτημα δημόσιας υγείας. Η ενδοοικογενειακή βία προς βρέφη και νήπια σπανίως προλαμβάνεται ή διαγιγνώσκεται πριν από τη νοσηλεία των τελευταίων σε νοσοκομεία και άλλες δομές υγείας, αφού ο συγκεκριμένος πληθυσμός έχει περιορισμένη επαφή με άλλες κοινωνικές ομάδες πέραν της οικογένειας. Εξάλλου, η βία προς βρέφη και νήπια σπανίως αναγνωρίζεται και μετά την εισαγωγή τους σε δομές υγείας.

Το παρόν πρόγραμμα στοχεύει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων πρόληψης και πρώιμης διάγνωσης της κακοποίησης και παραμέλησης βρεφών και νηπίων των ευρωπαϊκών υπηρεσιών υγείας. Για το σκοπό αυτό, θα δημιουργηθεί ένα πρωτόκολλο διάγνωσης της κακοποίησης και παραμέλησης βρεφών και νηπίων, το οποίο θα λαμβάνει υπόψιν τις ιδιαιτερότητες αυτής της ηλικιακής ομάδας, ενώ θα αξιοποιήσει και σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα που αφορούν στο θέμα αυτό. Μάλιστα, το εν λόγω διαγνωστικό πρωτόκολλο θα δημιουργηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι εφαρμόσιμο σε όλες τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα ευρωπαϊκές χώρες. Επιπλέον, η πρόταση της υπεύθυνης επιστημονικής ομάδας του παρόντος προγράμματος είναι να συμπεριληφθεί το πρωτόκολλο στις προγραμματισμένες εξετάσεις υγείας βρεφών και νηπίων στις χώρες αυτές, με πιθανή τη διάχυσή του και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες που θα εκφράσουν σχετικό ενδιαφέρον. Η πρόταση αυτή στηρίζεται στο γεγονός ότι η πλειοψηφία των οικογενειών που διαμένουν σε ευρωπαϊκές χώρες ακολουθούν εθνικώς προκαθορισμένα προγράμματα προληπτικής ιατρικής κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων ζωής του παιδιού, κι ακολούθως γίνονται εύκολα προσβάσιμες στην αξιολόγηση από τους επαγγελματίες υγείας για τυχόν προβλήματα που σχετίζονται με κακοποίηση και παραμέληση βρέφους και νηπίου.

Η δημιουργία του κοινού για τις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα διαγνωστικού πρωτοκόλλου θα βασιστεί σε προϋπάρχοντα διαγνωστικά πρωτόκολλα που χρησιμοποιούνται σε χώρες της ΕΕ, σε σύγχρονα ερευνητικά και κλινικά δεδομένα που αφορούν στο θέμα αυτό, ενώ θα αξιοποιηθούν και τα διαγνωστικά κριτήρια του Diagnostic Classification: 0-3R: Diagnostic Classification of Mental Health and Developmental Disorders of Infancy and Early Childhood: Revised Edition. Washington, DC: Zero To Three Press; 2005. Zero to Three. (revised ed.), για τις Διαταραχές Σχέσης Φροντιστή-Παιδιού, και ιδιαιτέρως της διαγνωστικής κατηγορίας Κακοποιητική Διαταραχή, αφού πρώτα αξιολογηθεί η εγκυρότητά τους στις συμμετέχουσες χώρες. Το διαγνωστικό πρωτόκολλο που θα προκύψει μετά την όλη προπαρασκευαστική διαδικασία θα εφαρμοστεί πιλοτικά σε οικογένειες του γενικού πληθυσμού όλων των συμμετεχόντων χωρών.

Στη συνέχεια κάθε συμμετέχουσα χώρα θα εκπαιδεύσει επαγγελματίες υγείας δημόσιων δομών υγείας που εξυπηρετούν βρέφη και νήπια και τις οικογένειές τους στο πώς να εφαρμόζουν το πρωτόκολλο στο πλαίσιο της καθημερινής τους κλινικής πρακτικής. Παράλληλα, και εφόσον το διαγνωστικό πρωτόκολλο αποδειχθεί αποτελεσματικό και εύκολα εφαρμόσιμο στο πλαίσιο των δημόσιων υπηρεσιών υγείας, θα γίνουν προσπάθειες να συμπεριληφθεί στο εθνικά προκαθορισμένο πρόγραμμα προληπτικής παρακολούθησης βρεφών και νηπίων.

Στοχεύοντας στη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του προγράμματος, οι εταίροι θα δημιουργήσουν Εθνικά Δίκτυα Δημόσιων Φορέων Υγείας για το Παιδί. Κάθε φορέας θα ορίσει έναν εκπρόσωπο, ο οποίος θα συμμετέχει σε ετήσια συνάντηση για θέματα που άπτονται της προστασίας βρεφών και νηπίων από την ενδο-οικογενειακή κακοποίηση και παραμέληση. Μάλιστα, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων για την προώθηση της βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων του προγράμματος, οι εταίροι θα δημιουργήσουν μια φόρμα καταγραφής και παρακολούθησης περιπτώσεων κακοποίησης και παραμέλησης βρεφών και νηπίων που θα παραχωρηθεί στις δήμοσιες δομές υγείας του Δικτύου, ώστε όλες οι σχετικές περιπτώσεις να αρχειοθετούνται και να παρακολουθούνται από το Εθνικό Δίκτυο Δημόσιων Φορέων Υγείας για το Παιδί της κάθε συμμετέχουσας χώρας.

Στο πλαίσιο της διάδοσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος θα διοργανωθεί Διεθνές Συνέδριο, ενώ καθ' όλη τη διάρκειά του θα λειτουργεί σχετικός ιστότοπος, που θα ενημερώνει για την πρόοδο των δράσεων σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες

και θα επιτρέπει ανοιχτή πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν στην προστασία βρεφών και νηπίων από την ενδο-οικογενειακή βία.

Το παρόν πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στην πρόληψη της κακοποίησης και παραμέλησης βρεφών και νηπίων στις ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν στη δράση αυτή.